

Schoon en Emissieloos Bouwen bij HDSR

Schoon en Emissieloos Bouwen

In het programma SEB (Schoon en Emissieloos Bouwen) werken de Rijksoverheid, medeoverheden, marktpartijen, brancheorganisaties en kennisinstellingen samen om de transitie naar schoon en emissieloos bouwen tijdig te behalen. Er is gekozen voor een helder transitiepad en één gedeeld beeld van de wijze waarop de verduurzaming van mobiele werk-, voer- en vaartuigen in de bouw de komende jaren vorm krijgt. Voor marktpartijen wordt hiermee duidelijk wat de maatregelen de komende periode zijn, waarmee zij beslissingen kunnen nemen over kwesties als investeringen, inkoop en innovatie. Voor opdrachtgevers biedt het inzicht in wat zij van de markt kunnen vragen. Kijk voor meer informatie op [Home | Schoon en Emissieloos Bouwen](#).

Het programma SEB bestaat uit verschillende instrumenten. Eén daarvan is de Routekaart. De Routekaart stelt in een tijdspad tot 2030 steeds striktere eisen aan de inzet van bouw materieel. De inschatting is dat het voor zeer zwaar- of specialistisch materieel in 2030 nog niet mogelijk is om deze te vervangen voor een emissieloze variant. Het uiteindelijke doel is echter wel om volledig emissieloos te werken.

De waterschappen hebben, als gezamenlijke ambitie, in Unieverband gekozen om zich te committeren aan het basisniveau van de routekaart SEB. Hiertoe heeft de Unie van Waterschappen in oktober 2023 het Convenant SEB ondertekend. Het basisniveau SEB biedt de sector dus een meerjaren-perspectief en geeft, per jaar, aan welke minimale eisen er gesteld worden aan de inzet van materieel en voertuigen. HDSR wil daarnaast haar opdrachtnemers stimuleren om nog verder te verduurzamen. In dit document is uitgewerkt op welke manier HDSR dit vormgeeft, voor verschillende opdrachtwaarden.

Beleid HDSR

In de onderstaande tabel is per type werkzaamheden uitgewerkt welke maatregelen HDSR neemt op het gebied van schoon en emissieloos bouwen. De verschillende maatregelen zijn hieronder verder uitgewerkt.

Omvang	Grootte opdracht	Minimale duurzaamheidseisen
Diensten en leveringen	Alle	Basisniveau SEB Gebruik HVO100
Diensten en leveringen met een aanzienlijke materieelcomponent (maaier, groenonderhoud etc.)	Meer dan EU-drempel	Basisniveau SEB Gebruik HVO100 Toepassen EMVI-criteria met SER-tool
Projecten klein	Tot €200.000	Basisniveau SEB Gebruik HVO100
Projecten middel	€200.000 tot €2.000.000	Basisniveau SEB Gebruik HVO100 Toepassen EMVI-criteria met SER-tool
Projecten groot	€2.000.000 tot €3.000.000	Basisniveau SEB Gebruik HVO100 Toepassen EMVI-criteria met SER-tool
Projecten IPM	Meer dan €3.000.000	Maatwerk: plan van aanpak emissieloze uitvoering

Basisniveau SEB

In de routekaart SEB is voor verschillende groepen mobiele werktuigen en bouwtransport uitgewerkt aan welke minimale eisen deze dienen te voldoen, per periode. HDSR heeft zich gecommiteerd aan het basisniveau. De relevante eisen staan uitgewerkt in de onderstaande tabellen. De (voortschrijdende) eisen die het basisniveau SEB stelt zijn dus de minimale eisen die HDSR op dat moment stelt aan het in te zetten materieel.

Mobiele werktuigen

	Periode 1 1 jan 2023 – 31 dec 2024	Periode 2 1 jan 2025 – 31 dec 2027	Periode 3 1 jan 2028 – 31 dec 2-29	Periode 4 1 jan 2030 en verder
Licht (minimaterieel < 19 kW)	Geen eis	Geen eis	100% ZE	100% ZE
Licht (19-37 kW)	Stage IIIa	Stage IIIa	100% ZE	100% ZE
Licht (37-56 kW)	Stage IIIb	Stage IIIb	100% ZE	100% ZE
Middelzwaar (56-130 kW)	Stage IIIb	Stage IV met roetfilter	Stage IV met roetfilter	Stage IV met roetfilter (2030) 100% ZE (2035)
Zwaar (130-560 kW)	Stage IIIb	Stage IV met roetfilter	Stage IV met roetfilter	Stage IV met roetfilter (2030) 100% ZE (2035)
Specialistisch (levensduur > 15 jaar) Zeer zwaar (>560 kW)	Geen eis	Geen eis	Katalysator en roetfilter	Katalysator en roetfilter 100% ZE (2035- 2040)
Stationair (generatoren, pompen, torenkranen)	Gelijk aan eisen niet- stationair	Gelijk aan eisen niet- stationair	100% ZE <560 kW >560 kW gelijk aan eisen niet- stationair	100% ZE <560 kW >560 kW gelijk aan eisen niet- stationair

Bouwtransport

	Periode 1 1 jan 2023 – 31 dec 2024	Periode 2 1 jan 2025 – 31 dec 2027	Periode 3 1 jan 2028 – 31 dec 2-29	Periode 4 1 jan 2030 en verder
N1 – Bestelauto's	Euro 5	Euro 6	100% ZE	100% ZE
N2 – Lichte vrachtwagens	Euro V	Euro VI	Euro VI	100% ZE
N3 – Zware vrachtwagens	Euro V	Euro VI	Euro VI	Euro VI

Brandstof minimaal HVO 100

Naast de reguliere fossiele brandstoffen, zijn tegenwoordig ook minder milieubelastende alternatieven beschikbaar. Dit zijn synthetische brandstoffen zoals HVO (Hydrotreated Vegetable Oil, op basis van plantaardige olie). Deze alternatieven voor reguliere fossiele brandstoffen kenmerken zich door schonere verbranding en lagere milieubelasting in vergelijking met reguliere, fossiele brandstoffen. Bovenop de minimale eisen vanuit het basisniveau SEB geldt voor alle werkzaamheden die opdrachtnemers uitvoeren voor HDSR de eis dat als brandstof minimaal HVO 100 ingezet moet worden bij alle materieelstukken.

Scoreblad Emissiereductie (SER-tool)

De SER-tool (Scoreblad Emissie Reductie) is een tool om de inzet van schonere motoren en brandstoffen verder te stimuleren. Het doel is om de uitstoot van CO₂, NO_x en fijnstof te beperken bij de uitvoering van werkzaamheden.

De SER-tool wordt gebruikt als gunningscriterium in aanbestedingen, waarbij inschrijvers gunningsvoordeel kunnen behalen door in te schrijven met schonere materieelstukken en brandstoffen. Inschrijvers dienen in de tool aan te geven welke materieelstukken ze voor het werk gaan inzetten, met welke verbrandingsmotor en met welke brandstof. Hoe minder milieubelastend de materieelstukken en de gebruikte brandstoffen die u aanbiedt, hoe meer gunningsvoordeel u behaalt en hoe groter de kans dat u de opdracht gegund krijgt. U behaalt pas punten als het materieel dat u inzet schoner is dan minimaal vereist volgens het basisoniveau van het convenant SEB. Het aantal punten en dus het gunningsvoordeel volgt automatisch uit het invullen van de tabel.

De hoogte van het gunningsvoordeel wordt door het projectteam bepaald en heeft een relatie met de te verwachten CO₂-reductie. HDSR heeft de wens om de tool op termijn om te zetten naar een app, waarbij het gunningsvoordeel wordt bepaald door de daadwerkelijke CO₂-reductie te bepalen.

Omdat op basis van uw keuze een fictieve korting op de inschrijfsom kan worden behaald, zijn uw keuzes niet vrijblijvend. U bent verplicht materieel en brandstoffen uit de genoemde categorie ook daadwerkelijk in te zetten op het werk.

Maatwerk: plan van aanpak emissieloze uitvoering

Bij grotere projecten vindt maatwerk plaats, omdat hier vaak het ambitieniveau van HDSR hoger ligt. Emissiereductie zal daarbij over het algemeen een grotere rol spelen in de gunningscriteria. Daarbij kan HDSR bijvoorbeeld een ambitie meegeven om het werk voor een bepaald percentage emissieloos uit te voeren; aan inschrijvers wordt dan gevraagd uit te werken op welke manier dit percentage behaald kan worden. Ook kan het zijn dat wordt gekozen voor een andere samenwerkingsvorm, bijvoorbeeld een bouwteam of een tweefasencontract, waarbij het toepassen van de SER-tool niet zinvol zou zijn.